

't Jaar neigde naar zijn einde. Nog enkele dagen en 't nieuwe begon. 't Was voor Zwitserland een allerdroevigst jaar geweest, dat rouw en ruïne had gebracht in menig gezin.

Maar zij, die tot de vrijheidsbond behoorden, gevoelden zich nu niet meer somber. Reeds de zekerheid, dat ze nu zouden strijden, bracht ontlastend, meer opgewektheid in de gemoederen en vooral heerlijke hoop.

De Oostenrijkers steunden in hun overheersing vooral op enige sterke kastelen. Daar legerden de beste soldaten, die op het eerste sein van oproer, konden uitrukken naar elk bedreigd punt. Zelf voelden ze zich veilig, want een veel sterker leger dan de Zwitsers konden samen brengen zou niet in staat zijn zo'n vesting te veroveren. Bovendien waren daarvoor werktuigen nodig, die de Zwitsers niet bezaten; indien ze die katten en stormrammen vervaardigden, zouden de verspieters het dadelijk bemerken en verraden. In die kastelen — wij weten het reeds — sloot men de beste vaderlanders op.

O! de kelders, de enge, vunzige cellen waren alle bezet! Daar, in een bedompte lucht, tussen grauwe muren, waarvan het water leekte, op een handvol verrot stro, in ongedierte, bij ratten en muizen, kwijnde menig burger, landman of herder weg, wiens enige misdaad geweest was, te protesteren tegen onrecht of zelfs maar bekend te staan als een vrijmoedig patriot.

Wilden de Zwitsers in hun strijd slagen, dan moesten eerst en vooral die kastelen vallen.

't Zou onmogelijk zijn ze met geweld in te nemen. Maar wie niet sterk is, moet slim zijn. En daarom hadden de Zwitsers andere middelen be-
raamd.

In Unterwalden stond het kasteel Rossberg, een van de meest geduchte

van 't land. Dreigend verhief het zich op een berg. De muren waren hoog en dik ; de toegangspoort was van eikenhout, met ijzer beslagen, en werd voortdurend door schildwachten bewaakt.

Niemand kon in- of uitgaan, zonder eerst te bewijzen wie hij was. Binnen lag een sterke bezetting, waarover kapitein Meinz het bevel voerde, een ruwe, maar stoutmoedige kerel.

De eigenlijke eigenaar van Rossberg was verbannen. Maar zijn personeel had bevel, voor het garnizoen te werken, de zalen te reinigen, de paarden te verzorgen, het land te bebouwen, de spijsen te bereiden, hout te zagen en dies meer.

Tot de dienstboden behoorde ook Anneli, een bevallig meisje van rond de twintig. Ze had een lief gelaat, omlijst met lange, blonde lokken, die in twee vlechten verenigd waren. In haar zoete, blauwe ogen kon een droevige trek liggen, want Anneli leed ook onder de slavernij van haar land.

Menig soldaat maakte gaarne een grapje met haar. Dan was ze wel zedig en kuis, maar toch niet bot, want door vriendelijkheid kreeg ze meer gedaan dan door vijandschap. En ze voelde als het ware, dat ze eens aan haar land een grote dienst zou kunnen bewijzen. Hoe ? dat wist ze niet... maar die overtuiging was vast bij haar.

Aan haar vriendelijk karakter had ze het te danken, dat de meeste schildwachten haar vrij in- en uit- lieten lopen. Zo kon ze haar ouders bezoeken, die in een hut op 't kasteelgoed woonden. Haar vader had zich bij de vrijheidsbond aangesloten, want zijn hart hield hij naar de bevrijding van het land.

Buiten 't slot sprak Anneli dikwijls met haar verloofde, de knappe flinke herder Joggeli, die eveneens tot de vrijheidsbond behoorde.

Zekere avond waren de geliefden weer samen.

— Wat scheelt u toch, Joggeli ? had het meisje reeds enkele malen gevraagd.

Haar verloofde scheen met zijn gedachten elders.

Eensklaps zei de herder :

— Hier zijn we op een stille plaats en kan niemand ons horen. En nu zal ik u zeggen, wat mij scheelt... Anneli, ik heb grote plannen en gij moet mij helpen. Gij hebt dikwijls de mannen van Unterwalden gehegeld...

— Om hun zwakheid ! En ik doe het nog ! Ze verdragen de klappen van de Oostenrijker.

— Maar dat is nu gedaan.

- Wat is er dan ? vroeg Anneli verrast.
- Ik zal u een geheim toevertrouwen... Nog vier dagen en dan begint de strijd...
- O ! is het waar, Joggeli ?
- Ik zweer het u...
- Welk heerlijk nieuws ! Dan moeten wij niet langer blozen over de jongelingen en de mannen van ons land ?
- Nooit hebt ge over hen moeten blozen, tenminste over de meerderheid, maar wij moesten het geschikt ogenblik afwachten. En dat is nu aanbroken... In de nacht waarin 't oude in het nieuwe jaar overgaat moet Rossberg vallen.
- Men wil het kasteel innemen ?
- Door list... En gij zult daar de voornaamste taak bij vervullen, zo ge wilt.
- O ! of ik wil ! Zeg mij wat ik doen kan... Mijn voorgevoel wordt verwezenlijkt... Er was altijd een stem in mij, die me zei, hoe ik eens mijn land zou dienen ! Zeg mij hoe...

En nu spraken de geliefden zeer lang, zodat het reeds laat was, toen Anneli Rossberg betrad.

— Zeker met uw geliefde afgesproken om Sint-Sylvester te vieren ? schertste de schildwacht.

- Ja, antwoordde Anneli lachend.
- De kapitein zal ons ook een feest bereiden.
- Wanneer ?
- Op Sint-Sylvester natuurlijk... de laatste avond van 't jaar. De wijn zal zoet smaken...

Anneli knikte en begaf zich naar haar kamertje op de hoogste verdieping. En op de wenteltrap dacht ze :

— Met mijn geliefde afgesproken om Sint-Sylvester te vieren... zo vroeg de Oostenrijker. En hoe wij 't feest zullen vieren vermoedt hij niet. Zodus, de Oostenrijkers krijgen dan wijn... dat dient onze plannen opperbest.

Anneli sloot het deurtje van haar kamer. Van onder haar keurslijf haalde ze een eind dik touw, dat aan haar lichaam was gebonden en haastig verborg ze dit in haar matras.

Dan stond ze een wijle voor het raam. Ze keek naar beneden. De afstand tot de grond was ver.

— Maar onze herders zijn stoutmoedig in 't klimmen, mompelde ze.
Het meisje betastte de ijzeren staaf, die het raam in tweeën verdeelde.

— Kloek en hecht, zei ze tevreden. O ! het zal lukken... het moet... en ik mag meewerken aan de bevrijding van mijn land.

Aan de hemel fonkelden de sterren in de vriesnacht. De natuur zweeg.
Duisternis hing over de hutten en hoeven, bossen en rotsen...

In het woud vergaderde nu Joggeli met zijn eedgenoten.

— God zegene hen ! sprak Anneli, en in haar ogen welden tranen.

Ze dacht aan haar volk... Ze peinsde vooral aan de gevangenen beneden. Niemand van het personeel mocht hen naderen. Slechts een grim-mige cipier had toegang tot de cellen, een ruwe kerel, die niet 't minste gevoel bezat en de ongelukkige Zwitsers toebulderde als beesten.

Eens, toen hij ziek was, had een soldaat, die hem verving, Anneli mee-genomen. Ze was bij de gevangenen geweest met brood, vruchten en melk. Maar toen had ze gezien, hoe de rampzaligen vergingen in de gruwelijke holen. Lang schreide ze erom.

O ! toen had ze weer gewenst een man te zijn, om 't oproer te prediken en aan te voeren...

Helaas ! ze was maar een dienstmeisje op Rossberg. En toch, God had haar uitgekozen om in eenvoud een groot werk te doen... Zo beschouwde het vrome kind haar roeping.

Was de kleine David niet aangewezen geworden om de reus Goliath te verslaan ?

En nu peinsde Anneli weer in de eerste plaats aan de gevangenen. Nog vier dagen en ze zouden bevrijd zijn en met 't nieuwe jaar ook weer 't nieuwe licht aanschouwen...

O ! als 't maar meeviel !

't Zou lukken... 't Was Gods vinger die haar de weg wees.

Anneli ging van het raam en knielde voor het beeld van Jezus aan zijn kruis, de Man der Smarten, die zelf het allergrootste lijden had gedragen.

Het meisje bad lang, en dat schonk haar nog meer vertrouwen.

Eindelijk ging ze te bed, maar 't duurde lang eer de slaap haar peinzen-de geest tot rust bracht.

Elke avond sprak Anneli met Joggeli en keerde ze op haar kamertje met een eind touw terug. Die einden knoopte ze stevig aan elkaar. Met hoeveel liefde verrichtte ze die arbeid. Ze had het gevoel, daar in haar schamel

vertrekje, een der verstoten plaatsen voor een meid, te werken aan de verlossing van hen, die zuchtten en kermden en weenden onder onrecht.

De laatste dag van het jaar was aangebroken.

Onder het garnizoen van Rossberg heerste een blijde stemming. Vanavond was het immers feest. Zoëven was een groot vat wijn gebracht. In de keuken braadde en bakte men. Heerlijke geuren hingen in de wijde gangen.

Anneli was de vrolijkste onder het keukenpersoneel. Ze zong en lachte, zodat de oude Barbe op zeker ogenblik nijdig tot haar riep :

— Schaam u, zo luidruchtig te zijn. 't Is of gij een feest bereidt voor ons... Bedenk toch, dat we voor vijanden werken.

— Ja, zeker, Barbe, maar juist daarom peinsde ik er aan, dat ik Sylvester ga vieren met Joggeli.

— 't Is wel een tijd voor ons, om feest te vieren !

— Nooit moet verliezen, goede Barbe.

De bejaarde vrouw kon toch niet boos blijven op de vriendelijke Anneli en hernam fluisterend :

— Konden wij vanavond aan onze arme gevangenen wat brengen ! Dan zou ik gelukkig zijn.

— Wees gerust, Barbe, dat zal geschieden, ik verzeker het u.

— Hoe ? vroeg de oude, verrast. De lelijke cipier zal het beletten.

— Ik bedenk een middel en ge weet, dat ik slim ben...

— Maar ge moet toch voorzichtig zijn, Anneli ! Waag niet te veel. Pas op, hé ?

Anneli liep heen met een kan, want ze vreesde aan Barbe iets te verraden van wat haar hart vervulde. En dat mocht niet ! Ze moest haar geheim bewaren. Een woordje kon alles doen mislukken.

Nog enige uren... Ha ! wat zou de goede Barbe dan opkijken en begrijpen waarom Anneli zo had gezongen en geschertst.

Met de laatste dag van het jaar verging ook de tirannie. God zou Zwitserland helpen.

Anneli wist, dat hedennacht niet alleen Rossberg, maar ook Sarnen, Küssnacht en Uri's Breidel aan de Zwitsers zouden zijn.

Duizenden harten sloegen nu in blijde verwachting, zoals het hare. Ze zong... maar ze bad ook.

De dag viel Anneli zeer lang. Eindelijk werd het avond. De soldaten kwamen samen in de grote eetzaal. Hun wapens bleven in 't wachthuis. De mannen dachten immers niet aan gevaar. Ja, in Uri had men Gessler wel vermoord, en toen werd een ogenblik aan oproer gedacht, maar het bleek, dat het een alleenstaande daad was van een wanhopige vader, de schutter Tell.

En menig soldaat, die zelf in Oostenrijk kinderen achter gelaten had, en de geschiedenis van de appel hoorde, gaf die Tell gelijk. Landenberg, hier in Unterwalden, deugde ook niet, maar Gessler moest toch nog een groter schurk zijn geweest. Om zijn dood treurde men niet.

En neen, nu dacht men niet aan gevaar en in volle veiligheid kon men een hartige teug nemen. 't Was feest immers !

De kapitein en zijn luitenanten hadden plaatsgenomen in een vertrek daarnaast, waar de tafel nog overvloediger voorzien was.

— En de gevangenen ? had Barbe nog Anneli toegefluisterd. Denkt ge aan hen ! Zou het lukken ?

— Vannacht, antwoordde het meisje geheimzinnig. Ik zal u morgen alles vertellen. Wees maar gerust. Ze zullen Sint-Sylvester vieren !

Anneli deed of ze uitging om daarbuiten feest te houden, maar stil sloop ze naar haar kamertje en sloot de deur.

Nog enige uren...

Anneli bad. Ze droeg al haar daden aan de Heer op en ze smeekte dat de Rossberg zonder bloedvergieten genomen mocht worden. De Zwitsers wensten geen wraak, doch alleen hun dierbare vrijheid.

Nu en dan hoorde ze gegons van beneden. De stemming van de krijgslieden werd steeds luidruchtiger.

Soms ging Anneli voor het venster staan. Weer blonken bemoedigend de sterren.

Daar in het woud waren Joggeli en zijn getrouwen.

Zo stonden ook elders de bevrijders gereed.

— O ! God, help hen allen, smeekte Anneli. Heilige Maria, Moeder des Heren, sta ons bij ! Laat ons land vrij worden !

En haar hart was vol, tot barstens toe, onder allerlei gevoelens.

Gevangenen bevrijden en terugschenken aan vrouw en kinderen, zoals in 't gezin van Armgart, van wie ze gehoord had in 't verhaal over Gesslers

dood. En er zuchten en wenen zoveel Armgarts op de bergen en in de dalen ! Gevangenen, vrij als Bertha von Brüneck, de edele jonkvrouw, die naar een burg ontvoerd was, zonder dat haar verloofde, Ulrich von Rudenz, wist waar.

Bannelingen terugkeren, zoals Willem Tell, die met vrouw en kinderen niet meer in zijn huis te Bürglen kon wonen ! als Stauffacher, die als een verdachte rondzwierf ; als Arnold Melchthal, aan wie 't ontzegd was zijn blinde vader te troosten en te steunen.

Geen onrecht meer, geen druk van de belastingen, doch vrede en welvaart alom.

Die gedachten bestormden het meisje, dat daar als een trouwe schildwacht op haar kamertje waakte.

En beneden steeg het rumoer onder de invloed van de wijn.

Nu zouden de soldaten, verzadigd van spijs, allen aan 't drinken zijn, en aan 't zwetsen, 't schertsen, 't dobbelen.

Anneli had het raam geopend en luisterde. Ze hoorde het bonzen van haar hart.

Nu naderde het grote ogenblik.

Een zilveren klokje rinkelde door de stilte. 't Kwam van 't klooster in 't dal en Anneli zag even lichten voorbij de ramen schuiven, de kaarsen, waarmede de zusters zich naar de kapel begaven voor 't nachtelijk gebed.

— Nu is het, zei het meisje. O ! God, barmhartige en almachtige Vader, help ons...

Met bevende hand haalde Anneli het touw uit haar matras. Ze moest zich beheersen en haar zenuwen stillen. Van haar vastberadenheid en kalmte hing alles af.

Anneli bond het touw aan de ijzeren staaf van het raam... De knoop moest sterk zijn. Lang betastte ze hem...

In Godsnaam nu...

En ze liet het touw met 't ander eind naar beneden zakken... O ! wat scheen het lang...

Eindelijk hing het stil en strak...

Maar van beneden rukte men er aan...

Het afgesproken teken... Weer wachtte Anneli... Haar hart klopte onstuimig. Haar ziel bad vuriger nog...

Het meisje wist hoe Joggeli nu langs het touw naar boven klom...

O ! was de knoop sterk genoeg ? Ze hield haar hand op, als om haar geliefde te beschermen. Indien de koord begeven moest...

En zou 't touw niet afknakken onder de last ? Zou duizeligheid Joggeli niet bevangen ?... Nu zweefde hij tussen hemel en aarde. Een onbedachte beweging, een stonde van duizeligheid, een gebrek in het koord, en hij viel te pletter...

Grote Hemel ! wat duurde dat lang ! Waar toefde hij ?

Maar daar zag ze zijn hoofd... daar klemde de jonkman de staaf vast en werkte hij zich naar binnen...

— Joggeli ! fluisterde Anneli, en een snik trilde in die naam.

— O ! mijn trouwe liefste.

En de herder kuste haar ontroerd...

Maar ze moesten beiden bedaard blijven. Hun taak begon pas. Een snok aan 't touw... Nu klom een tweede naar boven en bereikte veilig het kamertje...

Dan een derde, een vierde en twintig koene, sterke jongelingen van Unterwalden geraakten op deze wijze in het dienstbodenvertrekje, aan de achterzijde van de Rossberg.

Ze stonden er gedrongen tegen elkaar, hijgend van inspanning. Een wijle rusten dus... Ieder haalde wapens van onder zijn kolder.

— Naar de soldaten... ze vieren feest, zei Anneli zacht. O ! mannen, als 't niet nodig is... geen bloed. «Mij is de wraak», zegt de Heer. Gij strijdt alleen voor de vrijheid.

Ieder wist zijn taak...

Anneli ging eerst naar beneden... Behoedzaam volgden de anderen.

De soldaten in de eetzaal waren bedronken. De kapitein en zijn officieren verkeerden in geen betere toestand. Het rumoer was nu onbeschrijfelijk : men zong, tierde, vloekte, alles dooreen. 't Was een ware zwelgpartij.

Anneli bracht vijf man voor de deur van de soldatenzaal en vijf voor die van de officierskamer.

Dan leidde ze snel Joggeli en vier man naar de grote poort... Ze wees hun de schildwachten, die ook, soezerig van de wijn, tegen de muur zaten...

Met de vijf overige spoedde ze zich naar de kelders. De oude cipier zat

in een wachthuis. Eer hij een beweging maken, een kreet slaken kon, lag hij op de grond en voelde hij een hand op zijn mond.

— Geen woord, of we doden u, waarschuwde een van de Zwitsers. Doet ge wat we zeggen, dan schenken we u het leven !

Ze staken hem een prop in de mond en namen de kerel tussen zich in.

— Open nu snel de cellen... Geen aarzeling.

En een van de eedgenoten liet bij 't licht van de lantaarn een blinkende dolk zien.

— De Rossberg is aan ons, zei hij nog.

De cipier deed een teken, dat hij gewillig toestemde. Wat kon hij anders ? Hij ontsloot de deur naar de gangen, waarop de hokken uitkwamen. Dan opende hij de eerste cel.

Anneli trad binnen...

— Sta op, zei ze... Ge zijt bevrijd... maar spreek geen woord. De Zwitsers maken zich meester van 't kasteel...

O ! haar verschijning moest wel op die van een Engel gelijken...

Een gedaante kroop recht en bij de glans van de lantaarn zag men een bleek, vermagerd gezicht...

— Voeg u bij ons, fluisterde een van de mannen. Hier is een wapen. Geen bloed vergieten... tenzij we moeten strijden !

En in iedere cel trad Anneli op als de verkondigster van het blijde nieuws en maakte men van de verlostte een eedgenoot.

Eensklaps klonk daarboven een ander gedruis dan het rumoer van de dronken soldaten...

Was het de zege of de nederlaag ?...

Joggeli en zijn vrienden hadden zich even snel op de schildwachten geworpen als hun helpers op de cipier. En de wakers werden geboeid en tot spreken onbekwaam gemaakt, zonder dat ze een woord hadden kunnen uiten.

Joggeli opende dan de poort en floot...

Dadelijk sprongen gewapende mannen nader. Niet allen immers hadden zich langs het touw binnen Rossberg kunnen begeven. Een voorhoede was voldoende geweest.

De grote bende stelde zich in 't geheim bij 't kasteel op, verdoken ach-

ter struikgewas. Niemand had hun nadering bemerkt. Nu rukten allen binnen. In de feestvertrekken vermoedde men nog niets.

— Wacht op de gevangenen ! fluisterde Joggeli.

Een tafeldienaar, die uit de zaal gekomen was, om wijn te halen, werd op de bekende wijze verrast en weerloos gemaakt.

Joggeli spoedde zich naar de kelders.

Nog niet alle gevangenen waren los !...

— Gelukt het ? vroeg Anneli.

— Opperbest !... Ons korps is binnen...

— Zijn de Oostenrijkers gevangen ?

— Nog niet... maar de wapens zijn in onze handen... Dus zitten ze weerloos...

— Handel dan boven voort... Neem de verlostten mee... de anderen volgen...

— Maar...

— Neen, neen, geen uitstel... Gij zijt immers meester... Ik ben hier niet bevreesd... Talm niet ! De tijd is kostbaar. Vertrouw hierbeneden maar op mij !

Joggeli rende terug.

Nog een aanbeveling... een blik op het wapen en beide zalen werden bestormd.

Enige Oostenrijkers sprongen verschrikt op, maar de meesten waren te bedronken om dadelijk hun ware toestand te beseffen.

Zij, die aan weerstand dachten, doch ongewapend waren en de dreigende zwaarden, pieken en bijlen zagen, lieten alle gedachte aan verzet varen, te meer toen een van de Zwitsers riep :

— Denkt aan 't lot van Gessler !...

— En ook Sarnen met de landvoogd is in onze macht.

De Zwitsers hadden touwen aan hun gordel en de Oostenrijkers werden aan elkaar gebonden. Velen vloekten en tierden, wilden de nieuwe meesters nog afweren, maar een slag om de oren of een stomp in de volle maag waren al voldoende om hen gedwee te maken.

Geen druppel bloed werd vergoten. Wraak was immers de drijfveer niet.

Joggeli leidde de mannen aan, die zich van de kapitein en zijn officieren moesten meester maken.

Hijzelf sprong 't eerst binnen, dadelijk door de anderen gevolgd, die

— En wat wilt ge met ons?

— O! heel eenvoudig de rollen omkeeren! Tot nu toe werden hier de Zwitsers gekerkerd en heerschten de Oostenrijkers, nu zijn de Zwitsers baas en gaat gij allen in de cellen!

En of de kapitein en luitenanten protesteerden en tierden over hun eerewoord, het baatte niet... zij, en hun manschappen, werden in de hollen gesloten. Maar ze zouden er beter behandeld worden dan zij, die nu hun vrijheid herkregen hadden.

De Rossberg was veroverd.

De oude Barbe kwam verbaasd van boven. Ze zag Anneli te midden der Zwitsers.

— Wat is er toch? vroeg ze, nog niets begrijpend.

— Nu, beste Barbe, had ik 't u niet beloofd, dat ik de gevangenen helpen zou... Daar staan ze, veel gelukkiger dan met een extra-rantsoen, want ze zullen morgen nieuwjaar vieren, als vrije mannen, bij vrouw en kinderen. De Rossberg is in onze macht.

— En de Oostenrijkers?...

— Die zitten nu beneden en ze kunnen er op stroo hun roes uitslapen.

Terwijl Joggeli maatregelen besprak voor de bezetting van 't slot, verhaalde Anneli al 't gebeurde aan de oude dienstmaagd.

Daarna gingen ze met Joggeli naar den hoogen burchtoren. Mannen volgden met blokken hout. Een groot vuur werd ontstoken. Hoog vlamde het op...

De Oostenrijkers in de andere kasteelen mochten meenen, dat dit een Sint-Sylvestervuur was van hun vrienden.

Maar de eedgenooten in de bergen wisten, dat het de bevrijding van Rossberg beteekende.

Alle Zwitsers bleven binnen het slot. Men moest het nieuws nog geheim houden. Uitgezette Oostenrijksche wachtposten in dorpen en steedjes mochten niets vermoeden. Die kwamen 's morgens naar het kasteel. Eens binnen de poort, werden ze ontwapend en geheel onthutst gingen ze hun vrienden in de kelders gezelschap houden.

Anneli werd door al de Zwitsersche jongelingen en mannen geluk gewenscht.

Het eenvoudig meisje stelde voor, dat allen neerknielen zouden, om God voor de zege te danken en Zijn verdere bescherming af te smeeken.

En men ving het nieuwe jaar met een dankgebed aan.

— Die zitten nu beneden en ze kunnen er op stro hun roes uitslapen.

Terwijl Joggeli maatregelen besprak voor de bezetting van het slot, verhaalde Anneli al het gebeurde aan de oude dienstmeid.

Daarna gingen ze met Joggeli naar de hoge burchtoren. Mannen volgden met blokken hout. Een groot vuur werd aangestoken. Hoog vlamde het op...

De Oostenrijkers in de andere kastelen mochten menen, dat dit een Sint-Sylvestervuur was van hun vrienden.

Maar de eedgenoten in de bergen wisten, dat het de bevrijding van Rossberg betekende.

Alle Zwitsers bleven binnen het slot. Men moest het nieuws nog geheimhouden. Uitgezette Oostenrijkse wachtposten in dorpen en steedjes mochten niets vermoeden. Die kwamen 's morgens naar het kasteel. Eens binnen de poort, werden ze ontwapend en geheel onthutst gingen ze hun vrienden in de kelders gezelschap houden.

Anneli werd door al de Zwitserse jongelingen en mannen gelukgewenst.

Het eenvoudige meisje stelde voor, dat allen neerknielen zouden, om God voor de zegepraal te danken en Zijn verdere bescherming af te smeken.

En men ving het nieuwe jaar met een dankgebed aan.

A. HANS.

WILLEM TELL

L. OPDEBEEK ~ UITGEVER ~ ANTWERPEN

A. HANS

WILLEM TELL

De Zwitsersche Volksheld

Pentteekeningen van EDMOND VAN OFFEL

TWEEDE UITGAVE.

L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN
1933